

Ministerstwo Sprawiedliwości

Departament Prawa Cywilnego i Gospodarczego

dot. DPCiG-VI.0513.7.2026

Warszawa, 05 sierpnia 2026 r.

Pan
Mariusz Gorzowski
Dyrektor
Departamentu Prawnego
Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Pani
Joanna Stankiewicz
Dyrektor
Departamentu Prawnego
Ministerstwo Zdrowia

Szanowni Państwo Dyrektorzy,

uprzejmie przekazuję - zgodnie z właściwością - petycję nr 991/269
dotyczącą *de facto* podjęcia inicjatywy legislacyjnej w zakresie zmiany ustawy
z dnia 31 stycznia 1959 r. *o cmentarzach i chowaniu zmarłych*¹.

Stosownie do § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie *szczegółowego zakresu działania Ministra Sprawiedliwości*² - Minister Sprawiedliwości kieruje działem administracji rządowej - *sprawiedliwość*. Dział ten zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. *o działach administracji rządowej*³ obejmuje sprawy: sądownictwa; prokuratury, notariatu, adwokatury i radców prawnych, w zakresie wynikającym z przepisów odrębnych; wykonywania kar oraz środków wychowawczych i środka poprawczego orzeczonego przez sądy oraz sprawy pomocy postpenitencjarnej; tłumaczy przysięgłych oraz nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia

¹ Dz.U. z 2025 r. poz. 1590.

² Dz.U. z 2025 r. poz. 1005.

³ Dz.U. z 2025 r. poz. 1275 i 1846 oraz z 2026 r. poz. 160 i 187; dalej jako: „u.d.a.rz.”.

2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1534 oraz z 2025 r. poz. 1166). Ponadto w myśl art. 24 ust. 2 i 3 u.d.a.rz. minister właściwy do spraw sprawiedliwości zapewnia przygotowywanie projektów kodyfikacji prawa cywilnego, w tym rodzinnego, oraz prawa karnego i jest właściwy w sprawach sądownictwa w zakresie spraw niezastrzeżonych odrębnymi przepisami do kompetencji innych organów państwowych i z uwzględnieniem zasady niezawisłości sędziowskiej.

Natomiast w odniesieniu do petycji o podjęcie inicjatywy legislacyjnej dotyczącej *de facto* zmiany ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych, uprzejmie wskazuję, że na gruncie prawa polskiego, podstawowym aktem prawnym regulującym kwestię postępowania z ciałami osób zmarłych oraz ich pochówku jest ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Zgodnie z art. 21 ust. 2 tej ustawy, ogólny nadzór nad sprawami nią objętymi sprawują według właściwości minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa i minister właściwy do spraw zdrowia.

Stosownie do § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów i Gospodarki - Minister Finansów i Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo.

Stosownie zaś do § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia - Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie.

Podsumowując należy wskazać, że ewentualna inicjatywa legislacyjna w zakresie zmiany ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych należy do właściwości resortowej Ministra Finansów i Gospodarki, a w odniesieniu do zagadnień z działu administracji rządowej - zdrowie - pozostaje także w obszarze kompetencji Ministerstwa Zdrowia.

Na marginesie, w stosunku do właściwości tutejszego resortu, należy zauważyć, że Kodeks cywilny⁴, nie zawiera regulacji odnoszącej się wprost do postępowania ze zwłokami czy miejscem/uprawnieniem do pochówku.

Zgodnie z art. 982 Kodeksu cywilnego spadkodawca może w testamencie włożyć na spadkobiercę lub na zapisobiercę obowiązek oznaczonego działania lub zaniechania, nie czyniąc nikogo wierzycielem (polecenie). Stosownie do art. 985 k.c. wykonania polecenia

⁴ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, z późn. zm.).

może żądać każdy ze spadkobierców, jak również wykonawca testamentu, chyba że polecenie ma wyłącznie na celu korzyść obciążonego poleceniem. Jeżeli polecenie ma na względzie interes społeczny, wykonania polecenia może żądać także właściwy organ państwowy. Wydaje się zatem, że spadkodawca może w testamencie włożyć na spadkobiercę lub na zapisobiercę obowiązek oznaczonego działania lub zaniechania, dotyczący pochówku, nie czyniąc nikogo wierzycielem w tym przedmiocie.

Jednakże *de lege lata* polecenie w zakresie pochówku urny na posesji lub w domu zmarłego byłoby sprzeczne z przepisami ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych, a zatem polecenie w tym zakresie byłoby nieważne.

Dodatkowo testament może w ogóle nie zostać sporządzony i dziedziczenie może następować na podstawie ustawy. Należy mieć także na względzie, że testament może zostać ujawniony dopiero po upływie znacznego czasu od daty śmierci danej osoby.

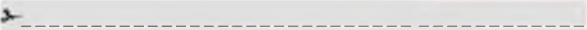
Z wyrazami szacunku
Andrzej Guzowski
Zastępca Dyrektora
Departament Prawa Cywilnego i Gospodarczego
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Załącznik:

- Klauzula informacyjna o przetwarzaniu danych osobowych.

UWAGA !!! Ta wiadomość została wysłana przez nadawcę spoza sądów i Ministerstwa Sprawiedliwości. Zachowaj ostrożność przy otwieraniu linków i załączników!

Szanowni Państwo:

- Ministerstwo Zdrowia
- Ministerstwo Sprawiedliwości

Petycja
*w trybie Ustawy o petycjach z dnia 11 lipca 2014 roku (tj. Dz. U. 2018 poz. 870) składam **postulat**:*

Sąd może zezwolić na pochówek urny na posesji lub miejsce spoczynku w domu zmarłego pod warunkiem:

- woli zmarłego w testamencie;
- pozytywnej opinii PSSE;
- pozytywnej opinii WIOS;
- zabezpieczenie przed zwierzętami w tym domowymi;
- należytnego szacunku.

Sąd w wyjątkowych sytuacjach może zezwolić na rozsypanie prochów: w rzece, do morza z mola, w zbiorniku wodnym rodziny zmarłego, ogródka rodzinnym zmarłego.

